

AANGETEKENDE

Autoriteit Nucleaire Veiligheid
en Stralingsbescherming
Postbus 16001
2500 BA DEN HAAG

GREENPEACE**Stichting Greenpeace Nederland**

Postbus 3946

1001 AS Amsterdam

020 – 626 18 77

info@greenpeace.orgwww.greenpeace.org/nl**Ook per e-mail: info@anvs.nl**

Amsterdam, 22 juli 2024

Inzake : Greenpeace en WISE / ANVS (KCB 10EVA23 handhaving)
Betreft : **VERZOEK OM HANDHAVING**

[GECONSOLIDEERDE VERSIE, 24 juli 2024]

Geachte mevrouw, heer,

Namens **Stichting Greenpeace Nederland** (hierna: Greenpeace), gevestigd te Amsterdam, en **Vereniging World Information Service on Energy** (hierna: WISE), gevestigd te Amsterdam wend ik mij tot u met het volgende handhavingsverzoek.

Aanleiding handhavingsverzoek: 10EVA23 kerncentrale Borssele

1. Dit verzoek om handhaving wordt ingediend wegens het ontbreken van een publieksconsultatie betreffende het milieu in de 5^e periodieke veiligheidsanalyse van de kerncentrale Borssele (KCB), ook wel 10EVA23 genoemd. Dit betekent dat tijdens de voorbereiding van de benodigde beslissingen omtrent nodige fysieke en vergunningsaanpassingen door de ANVS het publiek niet de gelegenheid heeft om zienswijzen in te dienen op de informatie aangeleverd door de eigenaar van de KCB, EPZ, die meegenomen worden bij de uiteindelijke beoordeling.
2. Greenpeace en WISE wijzen er op dat zulke publieksconsultatie voorgeschreven is onder het Verdrag van Aarhus, art. 6(10).
3. Dit verzoek om handhaving wordt ook ingediend omdat de 10EVA23 zeer laat plaatsvindt, waardoor de KCB in bedrijf is zonder dat nodige aanpassingen voor een veilige bedrijfsvoering tussen 2023 en 2033 zijn uitgevoerd. Dit betekent dat de KCB niet

voldoet aan de toepasselijke veiligheidscriteria totdat zulke maatregelen (vertraagd) zijn uitgevoerd.

4. In de huidige situatie is daarom een veilige exploitatie van de KCB onvoldoende gegarandeerd. Om deze reden verzoeken Greenpeace en WISE de ANVS om zo spoedig mogelijk in te grijpen en de KCB stil te (laten) leggen dan wel andere maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat de KCB van nu af aan ten allen tijde volledig aan alle voorwaarden voldoet die (mogelijk) voortvloeien uit de 10EVA23, inclusief een publieksconsultatie en de mede daarop gebaseerde eisen, criteria en aanbevelingen van de ANVS voor een veilige bedrijfsvoering tot 2033.

De relevante feiten

5. De Kerncentrale Borssele ondergaat momenteel, juli 2024, een periodieke veiligheidsanalyse (PSR – periodic safety review) of 10EVA23 die moet uitmonden in maatregelen en vergunningsaanpassingen voor veilige bedrijfsvoering van 2023 tot 2033. De eigenaar van de KCB, EPZ, stelt daarvoor een conceptueel verbeterplan of implementatieplan op dat door de ANVS wordt beoordeeld, waarna dit implementatieplan met de conceptvergunning ter inzage zal worden voorgelegd. Alleen wanneer er in dat geval veranderingen nodig blijken die tot een vergunningswijziging nopen, zal er in het kader van de vergunningsprocedure de wettelijk voorgeschreven inspraakprocedure plaatsvinden.
6. In zijn antwoord op vragen naar aanleiding van het jaarverslag 2023 aan WISE en Greenpeace (kenmerk ANVS: ANVS-2024/8321) stelt de ANVS expliciet: *“Op toezichttaken, zoals de 10EVA23, vindt geen publiekparticipatie plaats.”*
7. Op 14 maart 2022 (on-line) en op 7 december 2022 heeft een vertegenwoordiger van WISE en Greenpeace met vertegenwoordigers van de ANVS gesproken over de noodzaak van publieksconsultatie in de 10EVA23 procedure, waarbij is uitgelegd wat de verplichtingen onder het Verdrag van Aarhus daartoe betekenen. Dit was naar aanleiding van een brief die WISE op 16 december 2021 naar de ANVS gestuurd heeft, waarin de ANVS werd gewezen op de verplichting tot publieksconsultaties voor periodieke veiligheidsanalyses onder het Verdrag van Aarhus.

Juridische grond voor het verzoek om handhaving

8. Artikel 20, eerste lid, van de Kernenergiewet (Kew) bepaalt dat de minister een vergunning kan intrekken indien dat ter bescherming van de bescherming van mensen, dieren, planten en goederen noodzakelijk is. Artikel 19, tweede lid, van de Kew bepaalt dat een ieder de minister kan verzoeken om een vergunning in het belang van de bescherming van mensen, dieren, planten en goederen te wijzigen. Verder is de minister bevoegd tot het opleggen van een last onder bestuursdwang dan wel een last onder dwangsom op grond van artikel 83a van de Kew en de daarin genoemde artikelen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Kernenergiewet zijn belast de ambtenaren van de directie Autoriteit Nucleaire Veiligheid, voor zover het hun werkterrein is, zo is bepaald in artikel 1, eerste lid, Besluit aanwijzing en taakvervulling toezichthouders Kernenergiewet 2013.
9. De voorwaarden waaraan KCB moet voldoen voor bedrijfsvoering zijn vastgelegd in het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen (Bkse) van 1 januari 2024.¹
10. De KCB opereert momenteel op basis van de voorwaarden die zijn gesteld na de vorige periodieke veiligheidsanalyse (PSR) uit 2013, de 10EVA13, die geleid heeft tot maatregelen en aanpassingen in de vergunning voor de bedrijfsvoering van de KCB tussen 2013 en 2023 (het moment van de volgende periodieke veiligheidsanalyse, de 10EVA23). Ook de beslissingen die tot deze maatregelen en aanpassingen hebben geleid waren niet onderworpen aan een publieksconsultatie als gedefinieerd onder het Verdrag van Aarhus (zie onder).
11. Op basis van het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, Aarhus, 25-06-1998² (verder: Verdrag van Aarhus), geldend van 29 maart 2005, geldt een periodieke veiligheidsanalyse (PSR) of 10EVA procedure onder artikel 6(10)³ als “*reconsideration*” (een heroverweging) van de bedrijfsvoorwaarden, die daarenboven kan leiden tot aanpassingen van de bedrijfsvoorwaarden (“*updates*”), waarbij de aanwezigheid van een heroverweging met mogelijke aanpassingen bovendien volgens de Aarhus Convention Compliance Committee in zijn algemene bevindingen, unaniem goedgekeurd door de 7de Meeting of Parties in 2021 in Geneve, als gepast (“*appropriate*”) moet worden beschouwd om de PSR aan de verplichtingen onder art. 6(2) tot 6 (9) te onderwerpen.

¹ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0002667/2024-01-01>

² <https://wetten.overheid.nl/BWBV0001700/2005-03-29>

³ Artikel 6(10) luidt: “*Each Party shall ensure that, when a public authority reconsiders or updates the operating conditions for an activity referred to in paragraph 1, the provisions of paragraphs 2 to 9 of this article are applied mutatis mutandis, and where appropriate.*”

Dat betekent, dat bij een 10EVA procedure een publieksconsultatie moet plaatsvinden.⁴

12. Hoewel de ANVS bekend was met het feit dat een publieksconsultatie verplicht is voor een 10-jarige periodieke veiligheidsanalyse (10EVA), heeft het die niet doen organiseren of georganiseerd.

13. Een 10-jaarlijkse periodieke veiligheidsanalyse moet op basis van de Euratom Kernveiligheidsrichtlijn 2009/71/Euratom, geamendeerd door Raadsrichtlijn 2014/87/Euratom, art. 8c paragraaf b, minstens iedere 10 jaar plaatsvinden om de huidige ontwerpbasis te garanderen en verdere veiligheidsverbeteringen te identificeren door rekening te houden met verouderingsproblemen, operationele ervaringen, de meest recente onderzoeksresultaten en ontwikkelingen in internationale normen.⁵

Dit wordt bevestigd in art. 11 van de Regeling nucleaire veiligheid kerninstallaties (Rnvk) van 6 februari 2019.⁶

Gegeven het feit dat de 10EVA23 nu, juli 2024, nog niet is afgerond, 11 jaar na de vorige periodieke veiligheidsanalyse, betekent dat de KCB niet voldoet aan de eisen van de Euratom Kernveiligheidsrichtlijn en de Rnvk.

14. Doordat er geen publieksconsultatie heeft plaatsgevonden waarin waarnemingen vanuit het publiek ingebracht zijn die invloed kunnen hebben op de inschatting door de ANVS van de veiligheidssituatie van de KCB, inclusief de mogelijke invloed op het milieu;

Doordat 11 jaar na de laatste veiligheidsanalyse nog geen periodieke veiligheidsevalu-

⁴ UNECE, Meeting of the Parties to the Convention on Access to Information, Public Participation in Decision making and Access to Justice in Environmental Matters, Seventh session, Geneva, Switzerland, 18-20 October 2021, *Report of the Compliance Committee on general issues of compliance*, ECE/MP.PP/2021/45; https://unece.org/sites/default/files/2021-10/ECE.MP_PP_2021.45_ac.pdf

Paragraaf 63 en 64: *“Periodic safety reviews (PSR)*

63. A PSR is a “reconsideration” of the nuclear power plant’s operating conditions within the meaning of article 6(10) of the Convention. Moreover, should the regulatory body’s review of the PSR report find that certain measures should be applied, those measures will constitute an “update” of the nuclear power plant’s operating conditions within the meaning of article 6(10) of the Convention too. Accordingly, the Party concerned is required by article 6 (10) to determine whether or not it is “appropriate” and thus required, to carry out public participation under article 6(2)-(9) of the Convention.

64. The regulatory review stage of a PSR is accordingly “capable of changing the basic parameters” of the NPP, including determining whether the licensing basis and operating conditions for the NPP remain valid or should be changed. The Committee therefore considers it is “appropriate” and thus required, for the Party concerned to apply the provisions of article 6(2)-(9) when carrying out the regulatory review of each 10-year periodic safety review.” [Nadruk toegevoegd, JH]

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009L0071-20140814&from=EN>

⁶ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0039625/2018-02-06>

atie is afgerond door de ANVS;

Is het niet mogelijk vast te stellen dat de KCB op dit moment voldoet aan de eisen gesteld in Bkse artikel 18 derde lid.

15. Bij de huidige stand van zaken kan het veiligheidsniveau voorgeschreven in artikel 18, derde lid, van het Bkse daarom naar het oordeel van Greenpeace en WISE niet worden gegarandeerd. Bij een nieuwe installatie is dat voldoende reden om een vergunning voor die installatie te weigeren. Het feit dat garanties over het voldoen van de KCB aan een minimum veiligheidsniveau op dit moment ontbreken is mede in dat licht juridisch voldoende aanleiding om de KCB stil te leggen, dan wel af te dwingen dat onmiddellijk aanvullende maatregelen bij de KCB worden genomen die ervoor zorgen dat een veiligheidsniveau wordt gegarandeerd overeenkomstig met de normen gesteld in artikel 18 derde lid van de Bkse.

VERZOEK

Op grond van het voorgaande verzoeken Greenpeace en WISE om in te grijpen en te besluiten dat de KCB wegens overtreding van de vergunningvoorschriften wordt stilgelegd, dan wel dat maatregelen worden genomen die minimaal het met het Veiligheidsrapport beoogde veiligheidsniveau garanderen, dan wel dat de exploitant van de KCB wordt aangezegd om de centrale per direct stil te leggen onder oplegging van een last onder bestuursdwang dan wel een last onder dwangsom, althans een besluit te nemen waarin de alle maatregelen worden genomen die de veiligheid in en rond de KCB voldoende garanderen.

Greenpeace en WISE verzoeken verder om zo spoedig mogelijk een publieksconsultatie te organiseren in het kader van de lopende 10EVA23 op basis van alle de ANVS ter beschikking staande veiligheidsanalyses en milieueffectanalyses, waarbij met name de mogelijke invloed op het milieu van bedrijfsvoering van KBC in de periode 2023 tot en met 2033 zorgvuldig wordt geanalyseerd.

WISE en Greenpeace verzoeken ANVS binnen 8 weken na ontvangst van dit nader verzoek een dwangsombesluit te nemen waarin is bepaald dat de vergunninghouder van KCB, EPZ, binnen een termijn van vier weken een plan van aanpak voor een publieksconsultatie conform het Verdrag van Aarhus art. 6(2-9) indient, alsmede ook een voorstel om de KCB uit bedrijf te nemen voor de periode dat de 10EVA23 nog niet is afgesloten in de vorm van een vergunningwijziging, dan wel een bedrijfsvoering doorvoert van de KCB die garandeert dat de risico's kleiner zijn dan die, die bedrijfsvoering na het implementeren van maatregelen uitvloeiende uit de 10EVA23 mogelijk zullen opleveren. Wij verzoeken ANVS om EPZ een dwang-

som van 1000,- Euro op te leggen voor iedere dag dat het aan één of meer van deze voorwaarden niet voldoet vanaf vier weken na het dwangsbesluit.

Greenpeace en WISE verzoeken om zo spoedig mogelijk op het vorenstaande te besluiten.

Hoogachtend,

Jan Haverkamp

Contactadres:

WISE Nederland, Minahassastraat 1, lokaal 110, 1094 RS Amsterdam
e-mail: jan.haverkamp@greenpeace.org